

Bilag til F. t. L. vedr. Boligforholdene.

Hr. R. opgør i det første Afsnit »Bolig Standarden efter disponibel Lejlighedsantal og i Brug værende Lejligheder«, hvor mange Personer der gennem Aarene 1891—1921 gennemsnitlig har været til hver Lejlighed ved at dividere Befolkningstallet op i Lejlighedstallet. Hr. R. kommer ved dette Regnestykke til, at der, naar de i 1921 i Arbejde værende Bygninger er færdige, vil være færre Personer til hver Lejlighed end i de 31 foregaaende Aar, hans Undersøgelser omfatter, nemlig 3,60 til hver Lejlighed, medens der i 1914 var 3,64, 1915 — 3,61, 1916 — 3,62, 1920 — 3,77, hvilket sidste Tal opgives at være det samme som Tallet for 1906. Efter Hr. R.'s Beregninger faar man i det hele taget for Aarene fra 1900—1920 meget betydelige Svingninger. Resultaterne for Aarene 1916—1921 forekommer besynderlige set i Forbindelse med Hr. R.'s egne Tal i Afsnittet om Lejlighedsantallet, hvilket som ovenfor nævnt viser, at der i Aarene 1916—1921 er bygget et færre Antal Lejligheder end der gennemsnitlig i de tidligere Aar er taget i Brug af Befolkningen, og i 1916 var der ingen Reserve af ledige Lejligheder.

Den af Hr. R. anvendte Fremgangsmaade er da heller ikke anvendelig. Han har ved de af ham foretagne Beregninger overset, at man, forinden Divisionen foretages, maa fradrage det Antal Beboere, der lever i Fælleshusholdninger (Militære, Hospitaler, Fængsler o. s. v.). Antallet af Beboerne i saadanne Fælleshusholdninger er ret betydeligt og kan svinge stærkt gennem Aarene. I 1911 var der i København, Frederiksberg, Gentofte i Fælleshusholdninger 23 886 Personer i 1916 — 34 893 Personer, 1921 — 25 117 Personer.

Naar man fradrager den Del af Befolkningen, der bor i Fælleshusholdninger, faar man følgende Tal for den disponible og den aktive Boligstandard.

	Samlet Antal Lejligheder.	Lejligheder ÷ ledige og ubenyttede i Tællingsøjeblik.	Befolkning i Husstande.	Boligstandard	
				den disponible.	den aktive.
1890.....	90 204	86 209	343 039	3,80	3,98
1895.....	98 851	95 305	374 459	3,79	3,93
1901.....	123 658	119 366	458 972	3,71	3,85
1906.....	148 111	134 093	494 004	3,34	3,68
1911.....	157 846	151 120	536 195	3,40	3,55
1916.....	168 621	165 707	574 099	3,40	3,46
1921.....	185 752	183 260	641 670	3,45	3,50

Af disse Tal er det dem, der angiver den aktive Boligstandard, der har Interesse. De viser, at Boligstandarden gennem *alle* Aarene fra 1890—1916 er gaaet jævnt fremad. For Tiden 1916—1921 viser den Tilbagegang. Under normale Forhold er der næppe Tvivl om, at Fremgangen i Boligstandard vilde have været fortsat i disse Aar. En af Grundene til Forbedringen — at Antallet af Familiemedlemmer i de enkelte Husstande er aftaget i Aarenes Løb, hvilket bl. a. forklares ved det stærkt aftagende Fødselstal, gør sig ogsaa gældende i disse Aar. Naar der i Stedet er Tilbagegang, kan Grunden kun være, at der er bygget for lidt i disse Aar.

Den virkelige Tilbagegang i Boligstandard kan dog ikke maales ved den forholdsvist lille Tilbagegang, som Statistiken med Hensyn til dette Forhold viser. For den mere velstaaende Del af Befolkningen er Boligforholdene ikke blevet forringede i de omhandlede, for mange økonomiske gode Aar. Tilbagegangen falder udelukkende paa den Del af Befolkningen, der har maattet dele Lejlighed med andre, baade dem, der har maattet indlogere sig hos andre og dem, der har maattet optage Logerende i Lejlighederne, enten dette saa skyldes økonomiske Grunde eller Forpligtelser overfor Slægtninge, samt endelig de mange, der har maattet melde sig husvilde. Tilbagegangen i Boligstandard fremgaaer klarest af Statistiken med Hensyn til samboende Familier og overbefolkede Lejligheder.